

روحانی:

نمی گذاریم مردم در کالاهای اساسی دچار مشکل عمده شوند

گروه سیاست: رئیس جمهوری روز گذشته در جریان سفر استانی خود به استان آذربایجان غربی در جمع مردم خوی گفت: «از مردم شریف و قهرمان ایران تشکر می‌کنم که در این روزها و ماه‌ها با قدرت و اقتدار از استقلال، آزادی، اسلام، جمهوریت...

صفحه ۲

سه‌شنبه ۲۹ آبان ۱۳۹۷ • ۱۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۰ • ۲۰ نوامبر ۲۰۱۸

درباره ارائه اسناد پول شویی به قوه قضائیه

هیچ گونه درخواستی از سوی اژه‌ای دریافت نکرده‌ایم

گروه سیاست: سخنگوی وزارت خارجه دیروز در نشست خبری درباره جلسه وزیر خارجه با کمیسیون امنیت ملی گفت: «اینکه وزیر امور خارجه اسنادی را به کمیسیون امنیت ملی مجلس ارائه داده باشد، من اطلاعی در این زمینه ندارم و بی‌اطلاع هستم...

صفحه ۳

سال شانزدهم • شماره ۳۲۹۶ • ۱۶ صفحه • ۲۰۰۰ تومان

سرمقاله

تغییر جایگاه بازیگران سوریه

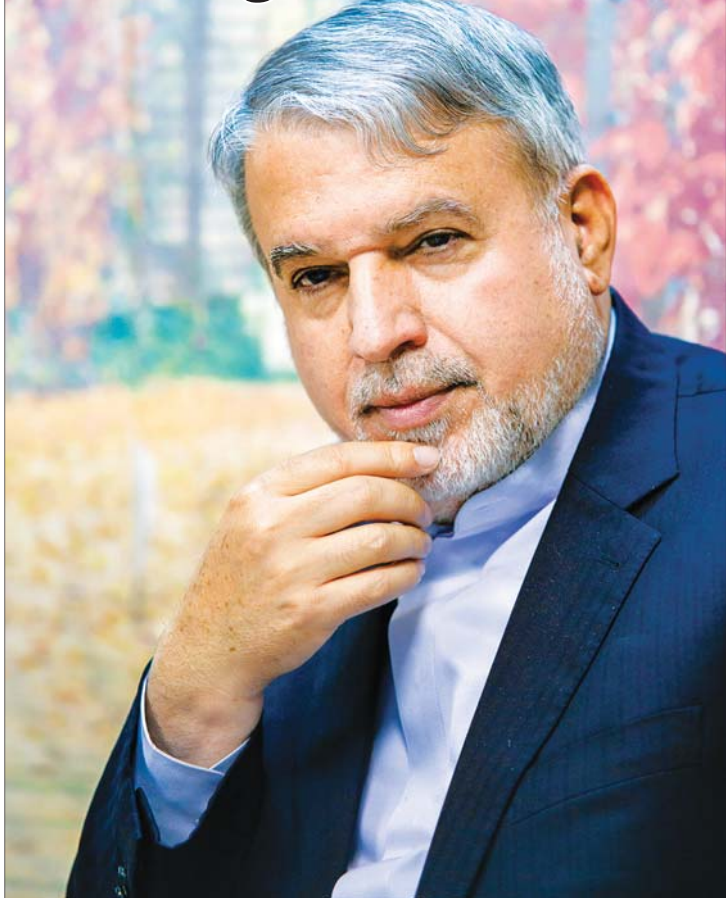
سیدعلی خرم • استاد حقوق بین‌الملل

سوریه پس از هشت سال با همت ایران و همراهی حزب‌الله و کمک هوایی روسیه، در سال گذشته بالاخره توانست کمر گراشات تروریستی داعش را بشکند و وحدت، یکپارچگی و تمامیت ارضی دوسوم کشور را محقق کند و مردم سوریه دگربار طعم آرامش را چشیدند و آوارگان و پناهندگان به‌تدریج به کشور بازگشتند. ایران همین همت را برای کشور عراق هم انجام داد و قبیل از اینکه نفوذ داعش در عراق عمقی و همه‌جایگر شود، جرثومه این افراطی‌گری و گروه تروریستی را از سر مردم و کشور عراق پاک کرد. اگرچه دولتمردان عراق ناسپاسی کرده و در راستای علایق آمریکا و عربستان سعی کردند نقش خطر ایران در این تحول تاریخی و سرنوشت‌ساز را کم‌رنگ کنند ولی فداکاری‌های ایران برای عراق و سوریه و مبارزه با تروریسم، در تاریخ منطقه برای همیشه باقی خواهد ماند. اما روی دیگر سکه سوریه، تغییرات در جایگاه و نقش بازیگران این صحنه است. تا اوایل سال جاری، جناح ایران، سوریه و حزب‌الله با حمایت هوایی روسیه نقش‌آفرین صحنه بودند که ترکیه هم از جناح به‌وجودآورنده داعش و سایر گروه‌های تروریستی یعنی عربستان و قطر جدا شد و به جناح اول پیوست و به جای حمایت از داعش، راه مبارزه با این گروه تروریستی را در پیش گرفت. اما در شش ماه گذشته چهار تحول عمده ایجاد شد که ترکیب‌بندی قدرت بازیگران را عوض کرده است: اول خروج آمریکا از برجام و اعمال فشار بر ایران، دوم تغییر جهت روسیه از حمایت از نقش ایران در سوریه، سوم سوءاستفاده اسرائیل از موقعیت پیش‌آمده و اقدام به برخی تحرکات در سوریه در راستای سیاست‌های آمریکا و روسیه و چهارم تغییر جایگاه ترکیه از عضو همراه جناح اول، به بازیگری مستقل در صحنه سوریه که در پرتو مانورهای ماهرانه رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، در گیرانداختن عربستان در واقعه قتل فجیع و مظلومانه جمال خاشقجی صورت گرفته و ترکیه مابازای آن را از آمریکا طلب می‌کند. به‌عبارت دیگر اراده مستحکم اردوغان در پیگیری چگونگی قتل خاشقجی و برملاکردن نقش اول محمد بن‌سلیمان در این قتل سیاسی و پادرمیانی آمریکا برای راضی‌کردن اردوغان نسبت به رهاکردن موضوع، فرصت و فضای مناسبی برای ترکیه به وجود آورده است که اهداف دیرینه خود را برآورده کند. از جمله اهداف ترکیه، رفع تحریم‌های آمریکا و مقابله با پک‌ک و کردهای سوریه و تسلط بر آنها بود. آمریکا به‌طور غیرمنتظره‌ای برای ارائه هرگونه اطلاعات درباره سه نفر از رهبران پک‌ک مبلغ ۱۲ میلیون دلار تعیین کرد که موجب خشنودی ترکیه شد. اما اردوغان مردد است سیکنال لازم برای ورود به منطقه کردنشین سوریه را از آمریکا بگیرد و به دنبال یک سری عملیات نظامی، یک‌سوم خاک سوریه را که در اختیار کردهاست، به تصرف خود درآورد تا در آینده چه شود و به‌عنوان امتیاز مذاکره با سوریه و جناح ایران و روسیه به کار گرفته شود. در این میان روسیه هم دچار نوعی انفعال شده و در صورت توافق آمریکا و ترکیه، اقدام مهمی از دست آنها برنمی‌آید زیرا خود در تضعیف نقش همراهان خود در سوریه پیش‌قدم شدند. مشخص نیست تحولات سوریه به کجا خواهد رفت. از یاد نبریم که اردوغان از مخالفان سرسخت بشار اسد بوده و تا همین یک سال پیش شعار سرنوشتی وی را می‌داد. اگر کلاف در دست اردوغان قرار گیرد و یک‌سوم سوریه را به اشغال خود درآورد، آن را به عنوان مابازایی برای سرنوشتی بشار اسد به کار می‌برد. آیا امکان دارد ترکیه جایگاه دست اول در تحولات سوریه پیدا کند؟ تحولات سیاسی هم در آمریکا درهم‌ریخته و نامشخص است.

ادامه در صفحه ۶

صالحی‌امیری در گفت‌وگو با «شرق» عبور از روحانی منجر به رادیکالیسم می‌شود

عکس: سپهر تلکی، شرق

صفحه ۶

یادداشت

خطرهای «کتاب‌گریزی»

کرده‌اند، ظرفیت خواندن متون زیاد را ندارند و به پیام‌های کوتاه بسنده می‌کنند. نکته دیگر اینکه آنان همیشه انتظار موج جدیدی را می‌کشند که از راه برسد و با تأیید دیگران در آن مقوله وارد شوند. این رویه باعث کم‌توانی خلاقیت و انتخاب فردی آنها می‌شود. باید گفت ارتقای مطالعه و گرایش به کتاب‌خوانی در جامعه، بر عهده علما و روشنفکران است تا هرازگاهی در گوش اجتماع نهیپ بزنند. بهترین مکان برای بیان این بیدارباش، رسانه‌های گروهی است تا با فراهم‌کردن تریبون آزاد، محمل مناسبی برای این صداهای شوند. از شمار رسانه‌ها، آثار سینمایی هستند که می‌توانند تأثیر کارتری داشته باشند تا جایی که تصویر یک رفتار می‌تواند در میان مخاطبانش همگانی شود. نمونه‌ای از این امر، اثری است به نام transfiguration که در سال ۲۰۱۶ میلادی تولید شده است. شخصیت اصلی فیلم، نوجوان سیاه‌پوستی است که در آلاباما زندگی می‌کند. او با مطالعه کتاب‌هایی پر حجم (و به نظر پرمحتوا) فراتر از سنش، خود را از تسلیم‌شدن به فیلم‌های خون‌آشامی بیرون می‌کشد.

او با وجود سرانجامی تلخ، در حلقه دوستانش برجسته می‌شود. در این‌گونه فیلم‌نامه‌ها، قدرت کتاب را مخاطب باور می‌کند. مطمئناً هنر سینما با رؤیاسازی‌هایش می‌تواند مشوق نیرومندی شود تا گرایش به مطالعه افزایش یابد. شاید خوانندگان به یاد تلویزیون هم بيفتند و توان بالای ارتباطی آن را یادآوری کنند که با ملاحظه حضور خانگی آن، سخن بیراهي نیست که بتواند به روش‌های گوناگونی بینندگان را مطالعه‌گر بار آورد. نمونه موفق در گرایش به کتاب‌خوانی، کشور ایسلند است که با بسته‌های تشویقی توانسته میزان مطالعه را بالا ببرد زیرا به طور سرانه، هر ایسلندی در سال دست‌کم هفت کتاب می‌خواند.

محمدجواد لسانی پژوهشگر

در خاطرات کودکی، تصویرها و صداها بی یاد می‌مانند که برای آدمی مهم و برجسته باشند. در میان زمزمه‌هایی که در خاطره‌ها مانده، یکی این است که بزرگ‌ترها به کوچک‌ترها می‌گفتند: «آفرین به اینکه درس و کتاب را جدی می‌گیری، اما یادت باشد در کنارشان، کتاب دیگری هم بخوانی!» آن کتاب، تکلیف کلاسی نیست، کاری است فراتر از آن که مربوط به خود فرد است. ممکن است آن را معلم، خارج از درس سفارش کند یا شخص دانایی از میان دوستان گوشزد کند. خانواده نیز نقش مهمی بازی می‌کند تا فرزند با خواندن کتاب، تک‌بعدی بار نیاید. نکند که بی‌اندیشه‌ای در ذهن، بلندگوی دیگران شود! کتاب می‌تواند برای هر فردی، جهان معنایی مستقلی ایجاد کند. خود فرد از همه بیشتر می‌تواند تعیین‌کننده باشد که چه انتخابی داشته باشد. تغذیه ذهن او تنها با کتاب و کتاب‌خوانی میسر می‌شود تا تحلیل درستی از اطرافش ارائه دهد. بیشتر مردم به سمت صدایی کشیده می‌شوند که بر محیط مستولی شده است. درحالی‌که هشداردهنده‌ای به نام کتاب می‌تواند از فراسوی خوب و بد اجتماع حرف بزند تا حواس جامعه جمع باشد و به سمت هر صدایی نرود. کتاب مانند فانوس دریایی عمل می‌کند تا ساحل را به گمشدگان نشان دهد. امروز با رواج انواع وسایل ارتباطی مجازی، ماهیت کتاب تهدید شده و بی‌اغراق باید گفت نسل گذشته بیش از نسل حاضر، میل به مطالعه را حفظ کرده است، اما این یک بخش ماجراست؛ سؤال این است که مسئولان فرهنگی چقدر به فکر چاره هستند؟ متأسفانه کسانی که به فضای مجازی عادت

ادامه در صفحه ۶

عضو شورای پول و اعتبار تبیین کرد

دامنه پدید پول شویی

بخشی از تابسانمانی‌ها و تلاطم‌هایی که در بازار ارز و سکه شاهد بودیم متأثر از همین موضوع بود. این عضو کمیسیون برنامه‌بودجه و محاسبات افزود: «به‌عنوان عضو شورای پول و اعتبار اعلام می‌کنم که متأسفانه پدیده پول‌شویی در کشور رایج است و اتباع بیگانه و حتی ایرانیان از فرصت‌هایی که فراهم شده است برای تبادل پول به مبالغ کلان حداکثر استفاده را کرده‌اند و گاهی با کارت‌های بانکی این کار را انجام داده‌اند و متأسفانه منجر به سوءاستفاده شده است». ادامه در صفحه ۲

دیدارهای وزیر خارجه انگلیس در تهران رایزنی‌های ظریف انتقادات شمخانی

صفحه ۳

یادداشت

وقتی رئیس تأمین اجتماعی، تأمین جانی نداشت

۱۰ هزار و ۵۴۰ دلار در ترکیه) دیده می‌شود. اما با نگاهی به سایت امید به زندگی جهانی (https://www.worldlifeexpectancy.com) اختلاف ما بسیار آشکار می‌شود. ایران با کمی بیش از ۳۰ کشته در هر صد هزار نفر در گروه کشورهای آفریقایی با بالاترین آمار کشته‌های حوادث رانندگی با رنگ قرمز قرار دارد. درحالی‌که ترکیه با کمتر از ۹ نفر در گروه کشورهای پیشرفته اروپایی، یعنی با کمترین کشته قرار گرفته است. تجربه شخصی نگارنده مثال زنده‌ای برای توجیه این تفاوت فاحش است. در سال ۲۰۰۴ نگارنده در تاکسی به دانشگاه قاضی آنکارا اولین شوک را تجربه کردم. تاکسی‌متر ۱۵ دلار را نشان داد و پرداخت آن برای من بسیار سخت بود. همین قیمت بالای تاکسی من را چنان نقره‌داغ کرد که در یک هفته‌ای که به دانشگاه می‌رفتم، فقط از اتوبوس استفاده کردم. در همان سفر که از همکاران ترک خواستم برای جمع‌آوری گیاه سفری دوره‌وز داشته باشیم، از من صد دلار پول بابت هزینه بنزین و گاز گرفتند. همین اسمال نیز که برای کار تحقیقی با همکاران با اتوبوس به غرب آنکارا رفته بودم، در ساعت ۹ شب در عرض ۱۰ دقیقه تعداد خودروها از انگشتان دو دست کمتر بود. اغلب مردم برای جابه‌جایی از سیستم حمل‌ونقل عمومی یا پیاوردی استفاده می‌کنند و در نتیجه مصرف بنزین در ترکیه فقط هشت میلیون لیتر در روز در مقابل مصرف ۹۱ میلیون لیتری در ایران است. تردیدی نیست که یکی از مهم‌ترین عوامل تفاوت مصرف بنزین در ایران و ترکیه قیمت بنزین و گازوئیل است. اگر تولید ناخالص ملی را معیاری برای درآمد خانوارها در نظر بگیریم، درآمد هر خانوار ایرانی نصف درآمد مردم ترکیه است. به‌این‌ترتیب قیمت بنزین و گازوئیل در ایران هم حداقل باید نصف ترکیه باشد که با توجه به قیمت دلار سنایی قیمت بنزین لیتری حدود هشت هزار تومان مناسب است. این قیمت با قیمت سایر نیازهای ضروری مثلاً گوشت و میوه تعادل منطقی دارد. هر وقت در محافل عمومی و حتی آکادمیک از واقعی‌کردن قیمت بنزین صحبت می‌شود، همه داد و فریاد برمی‌آورند که مردم تحمل گرانی را ندارند. مشاغل بخش وسیعی از جامعه (مانند مسافرکشان، اسنپ‌ها، تاکسی‌دارها و رانندگان آژانس) با گرانی قیمت بنزین آسیب می‌بیند. اگرچه چنین نگرانی‌ای بجاست...

ادامه در صفحه ۶

حسین آخانی استاد دانشگاه تهران

در حادثه تصادف گرگان، رئیس سازمان تأمین اجتماعی و معاونش جان خود را از دست دادند. کشته‌شدن در حوادث رانندگی در ایران امری عادی است. وقتی شبانه‌روز جان حدود ۴۵ نفر از هم‌وطنان ما در این حوادث گرفته می‌شود و صدها نفر هم زخمی و معلول می‌شوند، طبیعی است که گاه‌گاهی هم مقامات دولتی، حتی با خودروهای باکیفیت، دچار حادثه شوند. این حادثه در مقابل چشمان وزیری رخ داده است که خود تا چند هفته پیش وزیر صنایع بود. کسی که خود از معماران توسعه صنعتی ایران و از حامیان جدی صنعت گرکار خودروسازی در کشور بوده است. آنچه روز پنجشنبه رخ داده است، درون محصولی است که بذر آن را امثال آقای شریعتمداری در زمین توسعه نامتعادل و ناپایدار کاشته‌اند. اگرچه من به‌ندرت از خودروی شخصی استفاده می‌کنم؛ ولی سالی سه، چهار بار سفر به شهرستان برای دیدار با خانواده و یک سفر به شمال برایم اصلاً خوشایند نبود. به‌هیچ‌عنوان از رانندگی لذت نمی‌برم و هر بار که در جاده می‌رانم، ته دلم سخت نگرانم که ممکن است حادثه‌ای رخ دهد. این ترس و نگرانی بی‌جهت نیست. شلوغی بیش از حد جاده‌ها، رانندگی بد و خشن بخشی از راننده‌ها و مشکلات فنی جاده‌ها مستعد حادثه است، آن‌طور که در حادثه اخیر هم این موارد با هم دخیل بوده‌اند. برای درک دلیل این‌همه کشته و مجروح حوادث رانندگی نیازی به دانش زیاد نیست. فقط کافی است دو کشور ایران و ترکیه با جمعیت برابر و تشابهات فرهنگی، اقتصادی و علمی را با هم مقایسه کنیم. این دو کشور از نظر تعداد خودروهای تولیدی و در اختیار مردم بسیار به هم شبیه‌اند. در سال ۲۰۱۷ ترکیه با تولید یک میلیون و ۶۹۵ هزار و ۳۲۱ خودرو در رتبه ۱۴ جهانی و ایران با تولید یک میلیون و ۵۱۵ هزار و ۳۹۶ خودرو در رده ۱۶ جهانی بوده‌اند. از نظر تعداد خودرو در هر هزار نفر ایران با ۲۵۶ خودرو در رتبه ۶۶ و ترکیه با ۲۵۳ در رتبه ۶۴ قرار دارد. مقایسه دو کشور از نظر تولید ناخالص ملی بر جمعیت تفاوت دو برابری (پنج هزار و ۴۱۵ دلار در ایران

تیترا

بازار نرخ آزاد ارز رسمی می‌شود

صفحه ۴

رئیس سابق سازمان انرژی اتمی

احمدی‌نژاد گفت برو با کیهان برخورد کن

صفحه ۱۵

ملک سلمان در سخنرانی سالانه خود از زمین، سوریه و ایران سخن گفت

سکوت پادشاه

صفحه ۷

انتقادهای آشنا از تربیون صداوسیما به صداوسیما

صفحه ۲

«حکایت بلوغ» محمود زندمقدم رونمایی شد آینه گوشه‌نشینان

صفحه ۱۲

حرف اول

شفافیت آینده‌ساز و شفافیت انتقام‌گیر

امیر ناظمی • معاون وزیر ارتباطات

شمشیر داموکلس: از دید داموکلس، شاه‌پودن و قدرت‌داشتن، چشم‌انداز آدمی است. شاه به همین دلیل او را بر جای خود نشاند. داموکلس از پذیرایی شاهانه لذت برد، اما ناگهان وقتی سر به بالا برد، شمشیری را دید که با موی اسی بر بالای صندلی او آویزان کرده‌اند؛ شمشیری که در کمین همیشگی او بود تا با کوچک‌ترین خطایی بر سرش بنشیند. تهدیدی بالقوه (یعنی فروافتادن شمشیر) که می‌توانست همه لذت شاهنشاهی را از او برباید! داستان بالا استعاره «شمشیر داموکلس» است، استوره‌ای یونانی که امروز برای قدرت به کار می‌رود. این استعاره بیان می‌کند سیاستمدار همیشه در معرض تهدید است، همیشه کسی منتظر اشتباه او است و همواره کسانی علیه او در حال توطئه‌اند. البته این روزها شمشیر داموکلس به معنای مثبت نیز به کار می‌رود؛ یعنی شمشیر قانون و قضاوت عمومی که همواره بر بالای سر سیاستمدار مراقب اعمال اوست. شمشیری که منتظر اشتباه سیاستمدار است تا او را از گردونه سیاست به بیرون پرتاب کند. شفافیت به عنوان شمشیر داموکلس: یک نظام سیاسی کارآمد، باید شمشیرهای داموکلس فراوانی داشته باشد؛ شمشیرهایی که سیاستمدار را مجبور کند تا از سوءاستفاده‌گریزان باشد. استعاره «شمشیر داموکلس» برای انواع سازوکارهایی به کار می‌رود که هدفشان کنترل سیاستمدار است، یکی از مهم‌ترین شمشیرهای داموکلس، در این زمانه، «شفافیت» است. اشتباهات یا دوراندیشی سیاستمدار با شفافیت آشکار می‌شود و از این طریق، راه رشد یا سقوط آن سیاستمدار را مشخص می‌کند. زمانی که هیلاری کلینتون در زمان رای‌گیری برای مدخله نظامی آمریکا در عراق رای داد، شاید باید بهتر شمشیر داموکلس را بر سر خود می‌دید. باید خوب می‌دانست اگر قضاوت مردم آن باشد که مدخله آمریکا در عراق، نادرست است، کلینتون یک نمره منفی خواهد گرفت. کلینتون در زمان انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا به‌دلیل همین شفافیت و تصمیم اشتباهش، از سوی مردم قضاوت شد و قطعا بخشی از رای‌هایش را از دست داد. شفافیت آینده‌ساز: شفافیت رو به آینده، یعنی دادن این احساس به سیاستمدار و مدیر دولتی که همواره چشمان مردم ناظر اوست؛ یعنی همواره کسانی او و تصمیم‌هایش را رصد می‌کنند.

ادامه در صفحه ۴

سازمان فرهنگ و ارشاد اسلامی

اگربر کشوری نوای دلنشین تفکر بسیجی طنین انداز نشد چشم طمع دشمنان و جهان‌خواران از آن دور خواهد گردید

والا هر لحظه باید منتظر حادثه ماند.

هفته بسیج گرمای باد

روابط عمومی بسیج

سازمان بسیج سازندگی

سازمان فرهنگ و ارشاد اسلامی